

Postadres

Stichting Filter Goethelaan 13
3533 VN Utrecht

KvK-nummer 62595385
RSIN 854880392

**ACTUEEL BELEIDSPLAN
&
VERSLAG VAN UITGEOEFENDE ACTIVITEITEN**

Bestuur

Stichting Filter is opgericht op 5 februari 2015 in Utrecht, ten overstaan van notaris Mr. Nick van Buitenen. Het bestuur van de stichting werkt op pro-deobasis en bestaat uit vijf leden. Voorzitter per 1 mei 2021 is Ivo Smits, geboren te Amsterdam op 15 mei 1965. Secretaris is Ton Naaijken, geboren te Tilburg op 28 april 1953. Penningmeester is Caroline Meijer, geboren te 's-Gravenhage op 20 mei 1962. De overige bestuursleden zijn Jacqueline Bel, geboren te 's-Gravenhage op 10 maart 1958 en Marcel van den Boogert, geboren te Amsterdam op 18 oktober 1960.

Doelstelling en actueel beleid

De Stichting Filter heeft geen winstoogmerk en is er in het bijzonder ter bevordering van het denken over het vertalen, de vertaling en de vertaler (in eerste instantie met betrekking tot het Nederlandse taalgebied en het Nederlands in het buitenland), ter verspreiding van een breed scala aan denkbeelden over vertalen, en ter bevordering van contacten tussen vertalers en denkers over vertalen. Zij doet dit door de volgende activiteiten: 1) de inhoudelijke realisatie van het papieren tijdschrift *Filter*, 2) het beheren en vullen van het online tijdschrift *Webfilter* alsmede het openbaar toegankelijk stellen van oudere bijdragen aan *Filter* op de website van dit tijdschrift en 3) door het beheren en uitreiken van een jaarlijkse vertaalprijs.

Toelichting activiteiten

- 1) De inhoudelijke realisatie van het papieren tijdschrift:

Filter, tijdschrift over vertalen is opgericht in 1994, heeft ongeveer 500 betalende abonnees en verschijnt viermaal per jaar – aanvankelijk bij uitgeverij Coutinho te Bussum, vervolgens tot eind 2020 bij Uitgeverij Vantilt te Nijmegen, dan per 1 januari 2021 bij AFdH Uitgevers te Enschede/Doetinchem en vanaf 1 januari 2023 bij uitgeverij m10boeken te Doetinchem.

Het tijdschrift kent een onafhankelijk opererende redactie, bestaande uit vertalers, vertaalwetenschappers en andere deskundigen, die verantwoordelijk is voor de inhoud. Zij zoekt auteurs aan, begeleidt deze en schrijft zelf bijdragen.

De uitgever is verantwoordelijk voor het tijdschrift als fysiek product – de vormgeving, productie en tijdige verzending van het tijdschrift – en financiert dit uit abonnementsgelden en losse verkoop; de uitgever draagt zorg voor de inning van abonnementsgelden en abonnementenadministratie. Per 1 januari 2021 verschijnt *Filter* in boekvorm (ISSN 0929-9394; ISBN 9789493332003 [= nr. 30:1]).

- 2) Het beheren en vullen van een website:

De website tijdschrift-filter.nl biedt plaats aan een digitaal tijdschrift – *Webfilter* (ISSN 2352-0876) – dat wekelijks columns, dossiers rond een thema en recensies van relevante publicaties publiceert. Voorts is er een nieuwsrubriek en fungeert de website als het archief van de verschenen jaargangen van het papieren tijdschrift; in 2021 werd

onder de noemer Vintage Filter regelmatig gewezen op highlights uit het archief. De webredactie bestond in 2022 uit vier vertalers en vertaalexperpts.

Sinds 2024 zijn oude afleveringen van *Filter* (de twee meest recente jaargangen uitgezonderd) ook gepubliceerd en gearchiveerd op de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (<https://www.dbnl.org/titels/titel.php?id= fil005filt01>)

3) Het beheren en uitreiken van twee jaarlijkse vertaalprijzen:

Dankzij de steun van literaire uitgevers en enkele anonieme begunstigers verleent de Stichting Filter twee jaarlijkse vertaalprijzen: de Filter Vertaalprijs (sinds 2007) en de Filter Vertaalprijs voor kinder- & jeugdboeken (sinds 2023). Ze worden door een onafhankelijke jury toegekend aan de meest bijzondere vertaling van het afgelopen jaar in het desbetreffende domein (algemeen resp. kinder- en jeugdboeken). De jury's bestaan doorgaans uit vijf leden, ondersteund door een secretaris (www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijs.aspx). De prijzen kennen statuten waarin het doel van de prijzen en de rol van de Stichting Filter zijn vastgelegd (www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijs/2007/statuut-filter-vertaalprijs.aspx; <https://www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijzen/2023/statuut-fvp-kinder-jeugdboeken/>).

De reguliere Filter Vertaalprijs wordt sinds enkele jaren gesteund door de GAU (Groep Algemene Uitgevers). De in 2023 voor het eerst uitgereikte Filter Vertaalprijs voor kinder- en jeugdboeken wordt gesteund de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse boek (CPNB). De prijzen worden sinds 2012 uitgereikt in samenwerking met het ILFU (International Literature Festival Utrecht, voorheen Het Literatuurhuis Utrecht). De uitreiking wordt financieel mede ondersteund door het Lira Fonds.

Activiteiten 2023

1. Er verschenen in 2023 vier nummers van het papieren tijdschrift met in totaal 44 oorspronkelijke bijdragen, dan wel nieuwe vertalingen [11+13+11+ 9] van zo'n 35 verschillende auteurs.
2. De volgende (thema-)nummers verschenen in 2023:
 - 30:1 *Een caleidoscopisch vertaaljaar* (11 artikelen over het vertaaljaar 2022);
 - 30:2 *Voor, van & over vrouwen* (13 artikelen, met name over de rol van vrouwen* in de vertaalwereld, uitgelokt door het feministische project FixDit, waarin de rol van vertalers iets te marginaal aan bod komt);
 - 30:3 *Mens & machine* (11 artikelen, met name over de opkomst van kunstmatige intelligentie en de consequenties daarvan voor het vertalen);
 - 30:4 *Niet uitsluitend vertalen* (9 artikelen, met name over de mechanismen van uitsluiting in de maatschappij, in het bijzonder met betrekking tot vertalingen en vertalers).

3. In *Webfilter* verschenen 26 oorspronkelijke columns, 6 recensies en een aantal nieuwsberichten in de rubriek Actueel (www.tijdschrift-filter.nl).
4. Het papieren archief werd verder digitaal ontsloten t/m jaargang 26 en omvat inmiddels meer dan 1500 bijdragen. Intussen worden de artikelen van *Filter* succesvol openbaargemaakt op dbnl.nl
5. De *Filter Vertaalprijzen 2023* werd uitgereikt in samenwerking met het ILFU tijdens hun festival begin oktober 2023. Winnaars waren twee duo's: de reguliere prijs ging naar Patty Krone en Yond Boeke voor *Geluksvogels* van Pirandello (Van Oorschot); de FVP voor kinder- en jeugdboeken ging naar Lies Lavrijsen en Els Dumez-Blocken voor *Jefferson* van Jean-Claude Mourlevat (Lannoo). Zie: <https://www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijzen/2023/juryrapport-filter-vertaalprijs-2023/> en <https://www.tijdschrift-filter.nl/filter-vertaalprijzen/2023/juryrapport-filter-vertaalprijs-2023-voor-kinder-en-jeugdboeken/>
6. Op de activiteiten van *Filter* en de Stichting Filter werd geattendeerd via de sociale media Facebook, Twitter en LinkedIn.
7. De redactie van *Filter* onderging enige veranderingen en bestond in 2023 uit Carlijn Brouwer, Annemiek van Grondel (eindredactie), Cees Koster, Christiane Kuby, Ton Naaijken, Désirée Schyns, Elies Smeyers en Eva Wissenburg. Caroline Meijer nam afscheid van de redactie, Carlijn Brouwer trad toe.

Fondsenwerving

Stichting Filter is een non-profit organisatie die subsidie ontvangt van het Nederlands Letterenfonds; in 2020 werd een vierjarige subsidie verkregen voor de jaren 2021-2024. Het prijzengeld van de Filter Vertaalprijs 2022 (€ 10.0000) werd ter beschikking gesteld door de Groep Algemene Uitgevers (GAU). De GAU steunt de prijs in ieder geval tot en met 2024. In 2023 is er een tweede Filter Vertaalprijs bijgekomen, namelijk voor kinder- en jeugdboeken; sponsor van de prijs (€ 10.0000) is de CPNB. Voor de uitreikingen wordt de stichting incidenteel gesteund door Stichting Lira Fonds.

Om minder afhankelijk te zijn van subsidies is de stichting sinds 2016 actief op zoek naar donateurs. Sinds 1 januari 2016 is de stichting door de Belastingdienst aangewezen als algemeen nut beogende instelling (ANBI) en ook als culturele ANBI. Met enige regelmaat wordt onder abonnees en websitebezoekers geworven naar 'vrienden en begunstigers van Filter'.

Beheer van fondsen

Stichting Filter heeft een bescheiden vermogen uit schenkingen. De stichting heeft geen bezittingen en wordt bestuurd op pro-deobasis. Zij streeft ernaar constant over voldoende liquide middelen te beschikken voor haar activiteiten en om de auteurs en vertalers wier werk zij verspreidt een redelijke vergoeding te kunnen bieden (afgestemd op richtlijnen van de Auteursbond en het Nederlands Letterenfonds). Hiertoe ontvangt zij subsidies en giften. Het dagelijks beheer is in handen van mevrouw C.F. Meijer, penningmeester.

Besteding van fondsen

Auteurs ontvangen een honorarium voor hun bijdragen in het papieren tijdschrift *Filter* en in *Webfilter* tenzij anders overeengekomen.

De redactie van het papieren tijdschrift bestaat uit onbezoldigde vrijwilligers die een geringe vergoeding ontvangen voor reiskosten en incidentele boekenaanschaf. De eindredacteur van het papieren tijdschrift ontvangt een vaste vergoeding per nummer.

De dienstdoende webredacteur ontvangt een vaste vergoeding per maand voor het beheer van de website en voor de eindredactie van daarop verschijnende bijdragen en incidenteel voor de eindredactie van onregelmatig verschijnende dossiers.

De winnaars van de Filter Vertaalprijzen ontvangen een prijzengeld afhankelijk van het daartoe door derden ter beschikking gestelde bedrag.

De jury van de Filter Vertaalprijs ontvangt een reiskostenvergoeding; in 2023 kon bovendien dankzij de ondersteuning door de GAU en het Lira Fonds een bescheiden vacatievergoeding worden uitbetaald. Voorts zijn er overzienbare administratieve kosten en technische kosten.

Beleidsvoornemens 2021-2024

In de periode 2021-2024 wil *Filter* de plaats zijn waar gediscussieerd wordt over vertalen en vertalingen, waar nieuwe stemmen gehoord worden, waar ingespeeld wordt op de actualiteit. We willen het voortouw blijven nemen en de in de loop der jaren ontwikkelde, sterk gevarieerde formule handhaven en verder uitbouwen: wijzen op belangrijke vertalingen in binnen- en buitenland (met name voor Nederlandstalige literatuur in de geglobaliseerde wereld), plaats inruimen voor zeer verschillende thema's met een open oog voor wat jonge, minder jonge en andersdenkende vertalers belangrijk vinden, alle aandacht geven aan de kwaliteit van het schrijven, een kritisch en onafhankelijk forum zijn voor alles wat vertalen vermag. *Filter* zal in boekvorm verschijnen en in opmaak en aantal illustraties verschillen van voorgaande jaargangen. De bedoeling is om de zichtbaarheid en aantrekkelijkheid van het tijdschrift te vergroten; *Filter* moet ook in de boekhandel verkrijgbaar zijn en thema's bieden die herkend worden door een breder publiek van lezers en vertalers.

In 2024 zal het reguliere vertaaljaarnummer verschijnen (31:1) en twee themanummers, resp. over het doorbreken van patronen ('queer vertalen', 31:2) en over 'groen vertalen' (31:3). De inhoud van het laatste nummer van de jaargang staat nog niet vast.

Utrecht, 28 april 2024